NÕUKOGU OTSUS (EL) 2019/1749

14. oktoober 2019,

mis käsitleb Iirimaa taotlust osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes, mis on seotud Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ametiga (eu-LISA)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 19 (Euroopa Liidu raamistikku integreeritud Schengeni *acquis*' kohta) artiklit 4,

võttes arvesse Iirimaa valitsuse poolt 12. aprillil 2019 Euroopa Liidu Nõukogu eesistujale kirja teel esitatud taotlust osaleda teatavates nimetatud kirjas täpsustatud Schengeni *acquis*' sätetes

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu andis oma otsusega 2002/192/EÜ ([1]) Iirimaale loa osaleda vastavalt selles otsuses sätestatud tingimustele teatavates Schengeni *acquis*' sätetes.

(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1077/2011 ([2]) asutati tavaliselt eu-LISAks nimetatav Euroopa amet vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimiseks, et tagada teise põlvkonna Schengeni infosüsteemi (SIS II), viisainfosüsteemi (VIS) ja Eurodaci ning nende sideinfrastruktuuride teatavate aspektide operatiivjuhtimine, ning see amet võidakse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklitel 67–89 põhinevate eraldiseisvate liidu õigusaktide alusel määrata vastutama ka muude vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimise eest.

(3) Otsusega 2012/764/EL ([3]) andis nõukogu Iirimaale loa osaleda määruses (EL) nr 1077/2011 selles ulatuses, mil see on seotud VISi ja SIS II teatud osade (milles Iirimaa ei osale) operatiivjuhtimisega.

(4) 14. novembril 2018 võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/1726, ([4]) millega tunnistati kehtetuks määrus (EL) nr 1077/2011. Määrusega (EL) 2018/1726 asutatakse Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Amet (eu-LISA) (edaspidi „amet"), mis asendab määrusega (EL) nr 1077/2011 asutatud ameti ning on selle õigusjärglane. Vastavalt määrusele (EL) 2018/1726 käsitatakse viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele (EL) nr 1077/2011 viidetena määrusele (EL) 2018/1726 ning neid loetakse vastavalt kõnealuse määruse lisas esitatud vastavustabelile.

([1]) Nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsus 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20).
([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrus (EL) nr 1077/2011, millega asutatakse Euroopa amet vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimiseks (ELT L 286, 1.11.2011, lk 1).
([3]) Nõukogu 6. detsembri 2012. aasta otsus 2012/764/EL, mis käsitleb Iirimaa taotlust osaleda teatavates Schengeni *acquis* ' sätetes seoses vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimiseks Euroopa ameti asutamisega (ELT L 337, 11.12.2012, lk 48).
([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1726, mis käsitleb Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ametit (eu-LISA) ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1987/2006 ja nõukogu otsust 2007/533/JSK ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1077/2011 (ELT L 295, 21.11.2018, lk 99).

(5) Vastavalt määrusele (EL) 2018/1726 vastutab amet Schengeni infosüsteemi (SIS), VISi ja Eurodaci operatiivjuhtimise eest. Amet vastutab ka riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi, DubliNeti ning ELi reisiinfo ja -lubade süsteemi (ETIAS) ettevalmistamise, arendamise ja operatiivjuhtimise eest. Ametile võidakse teha ülesandeks ka muude vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suuremahuliste IT-süsteemide ettevalmistamine, arendamine ja operatiivjuhtimine, kui see on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklitel 67–89 põhinevate asjakohaste liidu õigusaktidega.

(6) SIS on Schengeni *acquis*' osa. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EL) 2018/1861 ([5]) ja (EL) 2018/1862 ([6]) reguleerivad vastavalt SISi loomist, toimimist ja kasutamist piirikontrolli valdkonnas ning politseikoostöös ja kriminaalasjades tehtavas õigusalases koostöös. Lisaks reguleerib määrus (EL) 2018/1860 ([7]) SISi kasutamist ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmiseks. Pärast määruste (EL) 2018/1861 ja (EL) 2018/1862 kohaldama hakkamist asendavad need Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1987/2006 ([8]) ja nõukogu otsuse 2007/533/JSK, ([9]) mida praegu nimetatud valdkondades kohaldatakse. Iirimaa osales aga üksnes nõukogu otsuse 2007/533/JSK ja määruse (EL) 2018/1862 (millega arendatakse edasi neid Schengeni *acquis*' sätteid, millele on osutatud otsuse 2002/192/EÜ artikli 1 punkti a alapunktis ii) vastuvõtmisel.

(7) VIS on samuti Schengeni *acquis*' osa. Iirimaa ei osalenud nõukogu otsuse 2004/512/EÜ, ([10]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 767/2008 ([11]) ega nõukogu otsuse 2008/633/JSK ([12]) (mis reguleerivad VISi loomist, toimimist ja kasutamist) vastuvõtmises ning need ei ole tema suhtes siduvad.

(8) Eurodac ei ole Schengeni *acquis*' osa. Iirimaa osales Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 603/2013 ([13]) (mis reguleerib Eurodaci loomist, toimimist ja kasutamist) vastuvõtmises ning see on tema suhtes siduv.

(9) Riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem on Schengeni *acquis*' osa. Iirimaa ei osalenud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/2226 ([14]) (mis reguleerib riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi loomist, toimimist ja kasutamist) vastuvõtmises ning see ei ole tema suhtes siduv.

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1861, milles käsitletakse Schengeni infosüsteemi (SIS) loomist, toimimist ja kasutamist piirikontrolli valdkonnas ning millega muudetakse Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni ja määrust (EÜ) nr 1987/2006 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1987/2006 (ELT L 312, 7.12.2018, lk 14).

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1862, milles käsitletakse Schengeni infosüsteemi (SIS) loomist, toimimist ja kasutamist politseikoostöös ja kriminaalasjades tehtavas õigusalases koostöös ning millega muudetakse nõukogu otsust 2007/533/JSK ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1986/2006 ning komisjoni otsus 2010/261/EL (ELT L 312, 7.12.2018, lk 56).

([7]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1860 Schengeni infosüsteemi kasutamise kohta ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmiseks (ELT L 312, 7.12.2018, lk 1).

([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1987/2006, mis käsitleb teise põlvkonna Schengeni infosüsteemi (SIS II) loomist, toimimist ja kasutamist (ELT L 381, 28.12.2006, lk 4).

([9]) Nõukogu 12. juuni 2007. aasta otsus 2007/533/JSK, mis käsitleb teise põlvkonna Schengeni infosüsteemi (SIS II) loomist, toimimist ja kasutamist (ELT L 205, 7.8.2007, lk 63).

([10]) Nõukogu 8. juuni 2004. aasta otsus 2004/512/EÜ viisainfosüsteemi (VIS) kehtestamise kohta (ELT L 213, 15.6.2004, lk 5).

([11]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 767/2008, mis käsitleb viisainfosüsteemi (VIS) ja liikmesriikidevahelist teabevahetust lühiajaliste viisade kohta (VIS määrus) (ELT L 218, 13.8.2008, lk 60).

([12]) Nõukogu 23. juuni 2008. aasta otsus 2008/633/JSK, mis käsitleb liikmesriikide määratud ametiasutuste ja Europoli juurdepääsu viisainfosüsteemile (VIS) terroriaktide ja muude raskete kuritegude vältimise, avastamise ja uurimise eesmärkidel (ELT L 218, 13.8.2008, lk 129).

([13]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 603/2013, millega luuakse sõrmejälgede võrdlemise Eurodac-süsteem määruse (EL) nr 604/2013 (millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest) tõhusaks kohaldamiseks ning mis käsitleb liikmesriikide õiguskaitseasutuste ja Europoli taotlusi sõrmejälgede andmete võrdlemiseks Eurodac-süsteemi andmetega õiguskaitse eesmärgil ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1077/2011, millega asutatakse Euroopa amet vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimiseks (ELT L 180, 29.6.2013, lk 1).

([14]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2226, millega luuakse riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem liikmesriikide välispiire ületavate kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise ja riigist lahkumise andmete ja sisenemiskeelu andmete registreerimiseks ning määratakse kindlaks riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemile õiguskaitse eesmärgil juurdepääsu andmise tingimused ning millega muudetakse Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni ning määruseid (EÜ) nr 767/2008 ja (EL) nr 1077/2011 (ELT L 327, 9.12.2017, lk 20).

(10) ETIAS on samuti Schengeni *acquis*' osa. Iirimaa ei osalenud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1240 ([15]) (mis reguleerib ETIASe loomist, toimimist ja kasutamist) vastuvõtmises ning see ei ole tema suhtes siduv.

(11) DubliNet ei ole Schengeni *acquis*' osa. Komisjoni määrus (EÜ) nr 1560/2003, ([16]) millega luuakse eraldi turvaline elektrooniline sidekanal DubliNet, on Iirimaa suhtes siduv.

(12) Arvestades Iirimaa osalemist Eurodacis ja DubliNetis ning tema osalist osalemist SISs, on Iirimaal õigus osaleda ameti tegevuses selles ulatuses, mil amet vastutab SISi (nagu see on reguleeritud määrusega (EL) 2018/1862), Eurodaci ja DubliNeti operatiivjuhtimise eest.

(13) Ametil on juriidilise isiku staatus ning talle on iseloomulik organisatsioonilise ja finantsstruktuuri ühtsus. Sellest tulenevalt ja vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 288 asutati amet üheainsa õigusaktiga, mis on tervikuna kohaldatav liikmesriikides, kelle suhtes see on siduv. See välistab osalise kohaldatavuse võimaluse Iirimaal. Seetõttu tuleks võtta vajalikud meetmed, millega tagada, et määrust (EL) 2018/1726 kohaldatakse Iirimaal tervikuna.

(14) Iirimaa teatas protokolli nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artikli 4 kohaselt komisjonile ja nõukogule 12. aprilli 2019. aasta kirjades, et kavatseb kiita heaks määruse (EL) 2018/1726 Eurodaci ja DubliNetiga seotud sätted.

(15) Komisjon kinnitas ELi toimimise lepingu artikli 331 lõikes 1 sätestatud korras oma 23. juuli 2019. aasta otsusega määruse (EL) 2018/1726 Eurodaci ja DubliNetiga seotud sätete kohaldamise Iirimaa suhtes. Nimetatud otsuses sätestatakse, et määrus (EL) 2018/1726 jõustub Iirimaa suhtes kuupäeval, mil jõustub nõukogu otsus Iirimaa taotluse kohta osaleda nendes määruse (EL) 2018/1726 sätetes, mis on seotud SISga (nagu see on reguleeritud määrusega (EL) 2018/1861, millega asendatakse määrus (EÜ) nr 1987/2006, ja määrusega (EL) 2018/1860), ning VISi, riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi ja ETIASega.

(16) Pärast komisjoni 23. juuli 2019. aasta otsuse vastuvõtmist on täidetud esimene eeltingimus Iirimaa osalemiseks määruse (EL) 2018/1726 sätetes.

(17) Et tagada aluslepingute ja kohaldatavate protokollide täitmine ning samal ajal kindlustada määruse (EL) 2018/1726 ühtsus ja järjepidevus, on Iirimaa oma 12. aprilli 2019. aasta kirjas nõukogule ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli nr 19 Euroopa Liidu raamistikku integreeritud Schengeni acquis' kohta („Schengeni protokoll") artikli 4 kohaselt taotlenud osalemist määruses (EL) 2018/1726 selles ulatuses, mil määruse (EL) 2018/1726 sätetes osutatakse, et amet vastutab SISi (nagu see on reguleeritud määrusega (EL) 2018/1861, millega asendatakse määrus (EÜ) nr 1987/2006, ja määrusega (EL) 2018/1860), VISi, riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi ja ETIASe operatiivjuhtimise eest.

(18) Nõukogu tunnustab Iirimaa õigust esitada vastavalt Schengeni protokolli artiklile 4 taotlus osalemiseks määruse (EL) 2018/1726 sätetes, kui Iirimaa ei osale nimetatud määruses teistel alustel.

([15]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. septembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1240, millega luuakse Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS) ning muudetakse määrusi (EL) nr 1077/2011, (EL) nr 515/2014, (EL) 2016/399, (EL) 2016/1624 ja (EL) 2017/2226 (ELT L 236, 19.9.2018, lk 1).

([16]) Komisjoni 2. septembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1560/2003, millega kehtestatakse üksikasjalikud rakenduseeskirjad määrusele (EÜ) nr 343/2003, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest (ELT L 222, 5.9.2003, lk 3).

(19) Iirimaa osalemine määruses (EL) 2018/1726 ei mõjuta asjaolu, et Iirimaa ei osale ega saagi osaleda praegu Schengeni *acquis*' sätetes, mis on seotud kolmandate riikide kodanike vaba liikumise, viisapoliitika ja isikute liikumisega üle liikmesriikide välispiiride. Seetõttu sisaldab määrus (EL) 2018/1726 erisätteid, mis kajastavad kõnealust Iirimaa eriseisundit, eelkõige seoses piiratud hääleõigusega ameti haldusnõukogus.

(20) Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu (viimase osalemiseks Schengeni *acquis*' sätete rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises) ([17]) artikli 3 kohaselt moodustatud segakomiteed on vastavalt selle lepingu artiklile 5 teavitatud käesoleva otsuse koostamisest.

(21) Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) ([18]) artikli 3 kohaselt moodustatud segakomiteed on vastavalt selle lepingu artiklile 5 teavitatud käesoleva otsuse koostamisest,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Vastavalt otsustele 2002/192/EÜ ja 2012/764/EL osaleb Iirimaa määruses (EL) 2018/1726 selles ulatuses, mil see on seotud VISi, SISi teatud osade (milles Iirimaa ei osale), riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi ning ETIASe operatiivjuhtimisega.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Luxembourg, 14. oktoober 2019

Nõukogu nimel
eesistuja
J. LEPPÄ

([17]) EÜT L 176, 10.7.1999, lk 36.
([18]) ELT L 53, 27.2.2008, lk 52.